

توانبخشی بیماران اغمایی ناشی از ضربه مغزی با استفاده از تحریکات حسی

سیداحسان اسدی^{۱*}، فرداد دهنوی^۲

۱. کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول) ehsanasadi26@yahoo.com

۲. دکتری عمومی، نجف آباد، ایران

مقدمه: سالانه تعداد زیادی از مصدومین به علت ضربه مغزی شدید فوت کرده و و یا دچار کاهش هوشیاری می شوند لذا هدف از انجام این تحقیق بررسی تاثیر تحریکات حسی مختلف روی سطح هوشیاری و طول مدت بستری بیماران باحالت اغما ثانوی به ضربه مغزی شدید می باشد که طبق فرضیه اولیه انجام این تحریکات باعث کاهش دوره بستری میشود.

روش کار: این مطالعه کارآزمایی بالینی در نیمسال اول ۱۳۹۴ در بیمارستان شهید منتظری نجف آباد انجام شده است. ۵۰ بیمار مبتلا به ضربه شدید مغزی بدون ضایعه قابل جراحی بستری در بخش مراقبت های ویژه به صورت تصادفی به دو گروه مورد و شاهد تقسیم شدند. تحریکات حسی در حد متعادل در سه شیفت توسط کارآموزان دوره دیده در گروه مورد انجام گرفت. تحریکات به صورت هر یک ساعت یک بار و در مدت ۱۲ دقیقه انجام گرفت. مشخصات فردی، سابقه ضربه، نوع درمان در فرم پرسشنامه جمع آوری شد. اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از جداول توزیع فراوانی پردازش گردید.

یافته ها: بر اساس نتایج به دست آمده سطح هوشیاری بیماران در زمان ترخیص یکسان بوده ولی طول دوره بستری بیماران در دو گروه تفاوت معنادار داشته ($P=0.001$). به این ترتیب در گروه مورد مطالعه دوره بستری ۱۲ و در گروه شاهد ۱۹ بوده است.

نتیجه گیری: ما انتظار داریم با انجام برنامه تحریکات حسی مداوم در بیماران با ضربه مغزی شدید و حالت اغما بهبودی سریع تر و کاهش دوره بستری بیمارستانی داشته باشند.

کلید واژه: توانبخشی، تحریکات حسی، ضربه مغزی شدید